

"Wirken, nondedzu!"

Je moet al doof en blind zijn om niet te weten dat dit jaar de honderdste verjaardag van *Het gezin Van Paemel* wordt gevierd. Het Publiektheater Gent bracht voor die gelegenheid het stuk terug op de planken en kreeg veel pers, verbazend veel.

Iedereen die het stuk zag in toneel- of filmversie herinnert zich de typisch Vlaamse sfeer van miserie en ellende en zeker de immer vloekende boer Van Paemel.

Blijkbaar blijft dit aantrekken. Algemeen directeur van het Publiektheater Dirk De Corte: *"Het gezin Van Paemel is wat Hamlet is voor de Engelsen. [...] Het is niet gedateerd of belachelijk. Het is een stuk met een hoog actueel gehalte, veel meer dan een boerendrama. Al zijn we geen volk van boeren meer, toch komt het kleigevoel in ons boven [...]."*⁽¹⁾

Cyriel Buysse doet het overigens in het algemeen goed in het professionele theatercircuit. Het Vlaams Theater Instituut berekende dat hij in de speellijst van de voorbije tien jaar een eervolle 33e plaats haalt met negen vermeldingen. Hij is tegelijk de eerste Vlaamse auteur op de lijst van de niet-levenden, na onder andere William Shakespeare (23 opvoeringen).

Joris van Parys brengt in dit nummer het hele verhaal over de genese en de eerste opvoering van het stuk. Vele lezers kennen Van Parys

tot da'k 'r bij valle."

als auteur van *Frans Masereel. Een biografie*, het boek waarmee hij de Gouden Uil won. Ook nu gaat zijn interesse veel verder dan *Het gezin*. Hij werkt momenteel aan een biografie van Buysse. Voor velen onder ons een wat vergeten en verouderd schrijver (niet één van zijn boeken is nog te verkrijgen in de gewone boekhandel). Voor hem duidelijk niet: *"Artiest in het gezin van een fabrikant. Bourgeois tussen de boeren. Pendelaar tussen Nevele en New York, tussen Afsnee bij Gent en Den Haag. Vrijzinnig liberaal met socialistische sympathieën. Gruwelijke hekel aan flaminganten en franskiljons. Met zijn reputatie van onverbeterlijke rokkenjager en vuilschrijver jarenlang voer voor de chronique scandaleuse van Gent en omstreken en voor de scheldkriteken van de klerikale pers [...] Vlaams novellist par excellence en pionier van de moderne roman in Vlaanderen: de eerste Vlaamse romancier die debuteerde bij een Amsterdamse uitgever; de eerste die seksuele passie niet wegschrijft onder een dubbele laag kiesheid en burgerfatsoen. [...]"*⁽²⁾

De biografie van Buysse is gepland voor 2004. Als voorproefje kan u alvast beginnen met deze bijdrage...

Paule Verbruggen

(1) *De Standaard*, 11.01.2003.

(2) *De Financieel-Economische Tijd*, 03.07.2002.